Ч. 7 (13.552). Львів, пятниця 12. січня 1934. Pocztowa opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Пiврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Святочні побажання для Архипастиря греко-католицької Церкви.

Посол д-р Дмитро Левицький і Володимир Целевич у Митрополита Андрія.

В суботу 6. січня н. р. явилися у митрополичій палаті у Львові голова УНДА і Парляментарної Репрезентації д-р Дмитро Левицький і головний секретар партії Володимир Целевич та зложили Високопреосвященому Митрополитові Кир Андрієві побажання з нагоди Різдва Христового і Нового Року.

Високопреосвящений Митрополит сердечно подякував за побажання і зложив на їх руки від себе побажання щасливих свят разом з новорічними побажаннями для всього українського народу.

—o—

Демонстрації перед французьким парляментом.

ПАРИЖ, 10. I. ПАТ. Обі парляментарні палати зібралися вчора на засідання. Щоби недопустити до вуличних демонстрацій з приводу останніх подій, будинок парляменту охоронено завздалегідь поліцією. Засідання палати депутованих відкрив найстарший віком депутований Ґрусо, що зложив пошану жертвам катастрофи під Ляні. Предсідником палати вибрали знову деп. Бюсона. Фракція неосоціялістів визначила деп. Деата до внесення інтерпеляції в справі Ставіського.

Подібно відбулося відкриття сенату.

ПАРИЖ, 10. I. ПАТ. На заклик опозиційних партій до демонстрацій перед палатою депутованих кілька більших груп демонстрантів пробувало дістатися на площу Ст. Жермен. Поліція виперла демонстрантів, але вони кинувши дві петарди, намагалися знову передертись крізь кордон. Поліція шаржувала і розігнала демонстрантів, які зібралися знову за лінією кінної поліції. На трамваєві шини положено петарди, які вибухали з гуком. Вкінці республиканська гвардія почала розганяти демонстрантів, що ховалися в брамах і кав'ярнях. Поліція арештувала загалом 250 осіб. Коло півночі приверцено в місті спокій.

Відгомін шикаґовської демонстрації в Ню Йорку.

НЮ ЙОРК, 18. грудня. (Вл. кор.). Нюйорські ґазети подали великі новинки про напад комуністів на українську маніфестацію в Шикаґо в неділю 17. грудня. „Ню Йорк Таймс" подав на першій стороні новинку з наголовком на дві колюмни, а в ній на підставі власної телеграми ширше зреферував цілу подію. „Геральд Трибюн" подала ширшу новинку „Ессошійтед Пресс", „Ню Йорк Сан", як пополуднева ґазета подала вже свіжі вісти, після випущення декого з арешту, на підставі телеграми аґенції „Юнайтед Пресс", а образковий щоденник „Дейлі Нюз" подав вичерпуючі вісти на підставі звідомлення „Шикаґо Трибюн Пресс Сервис". Інші ґазети подали або цілі телеграми кореспонденційних бюр, або дещо їх скоротили. Але всюди представляється більшовиків, як напасників, що приготовили напад після якогось пляну. Всі новинки згадують також про ціль маніфестації, а деякі подають навіть витяг з резолюцій, ухвалених на вічу в ґалі Шикаґо Джорнеймен Пломберз Голл, а число учасників в одних виходить на 3.000 осіб, в других на 5.000, або „понад 5.000".

Бомбовий замах у Льондоні.

ЛЬОНДОН, 10. I. ПАТ. До будинку орґанізації Бритіш Ізраель, що находиться напроти королівської палати, кинено крізь вікно бомбу з бензиною, що зробила тільки малу шкоду. Замаху доконав якийсь Астов, який зізнав, що зробив це з політичних мотивів як противник Бритіш Ізраель. Хотів підпалити бюра орґанізації й знищити всі його документи. Дальше сказав, що зробив це на знак протесту проти світової жидівської конспірації. Головною доґмою орґанізації Бритіш Ізраель є твердження, що англійці є одним із 10 заблуканих поколінь Ізраїля, про які згадує біблія, та що вони також спадкоємці Ізраїля з волі Бога. До тієї орґанізації, що є дуже богата, належить багато визначних англійців навіть не жидів, при чому користується вона протекторатом членів королівського дому.

—o—

Французька прилюдна опінія в афері Ставіського.

ПАРИЖ, 10. I. ПАТ. Французька опінія інтересується щораз більше аферою Ставіського. Деякі часописи не вірять вістці про самогубство Ставіського. Опозиційні органи навіть закидують державним чинникам, що улекшили такий вихід Ставіському, який за багато знав і своїми зізнаннями міг би скомпромітувати багато визначних осіб. Ставіський знаменито орієнтувався в ситуації і втягав до своїх зловживань передових діячів.

Соціялістичний часопис „Ле Популер" теж підкреслює, що боялися ревеляцій Ставіського і тому позбулися простим способом ошуканця. Цю місію вложено на поліцію, яка надала його смерти характер самогубства. На основі звідомлення цього часопису з Ґренобль, трьох поліцистів увійшло до віллі, підчас коли трьох жандармів находилося в середині. Коли й жандарми увійшли з черги до кімнати, де находився Ставіський, тіло його вже лежало на ліжку, а біля нього положили револьвер.

„Котідієн" пригадує, що Ставіський вже в 1912 р. був засуджений на вязницю за надужиття довіря, в 1915 р. за ошуканство, в 1924 приловлено його на фальшуванні чеків на суму 6 міл. франків. Всежтаки Ставіському вдалося видобутись із вязниці завдяки впливам своїх приятелів. Не дивниця, що після скандалу в Байон премієр Шотан наказав викрити ті впливи і спільників серед поліційної влади, які толерували роботу ошуканця.

—o—

Ширіть наш часопис!

Wyciąg z protokułu wspólnego Posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W Medyński jako przewodniczący, S. O. M Młynarski i dr. J. Locker jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 341 czasopisma Diło z daty Lwów, dnia 25/12 1933 do Sygn. VII Pr. 660/33 na posiedzeniu niejawnem w dniu 30 grudnia 1933 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 25/12 1933 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma Diło Nr. 341 z daty Lwów, dnia 25/12 1933 zawierającego w artykule Pered zahalnym zjizdom od słów I tomu do słów deržawy i od słów žywa do słów dopustyty, cechy wyst. z art. 170 k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862 Dzpp Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu przez tendencyjne naświetlenie szkolnictwa ukraińskiego w Polsce szerzyć wiadomości mogące zaniepokoić ogół. Według §§ 487, 489, 493 pk oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Medyński w. r. Protokuł Ponowiczówna w. r. Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

Господарський ревізіонізм.

Дещо про капіталізм, більшовизм і фашизм.

Був час по війні, коли здавалося, що світ поверне до засад господарського лібералізму, якому спроневірився у війні через встрявання урядів у продукцію і розділ дібр. Здавалося, що більшовизм, який виповів невмолиму боротьбу традиції не лиш у політиці, але і в економіці, дуже швидко знесилиться, що він ослабне саме через господарські трудноші і разом з новим політичним режімом поверне на шлях, що його топче все нереволюційне людство.

Тимчасом сталось інакше. Більшовизм тримався і при всій його крутій лінії і „гараздах" працюючої кляси в Рад. Союзі завдяки знаменитій пропаґанді зумів він удержувати серед світового робітництва ілюзію, що є творцем „батьківщини пролетаріяту" і що СРСР є першою „соціялістичною" державою. Це підбадьорювало і так уже сильно розвинену клясову свідомість робітництва та будило надії на можливість соціялістичних переворотів. До того ще: ґіґантизація, себто хвороба з переросту, яка — як писав недавно Ж. Р. Бльох — вжерлась у капіталізм, ослабила його відпорність і причинилась у великій мірі до зросту небезпеки соціялізму. Перша Італія найшла антидот у концепції свого „іль дуче", у фашизмі. Під впливом грізних проявів кризи і післявоєнних настроїв та обставин італійський фашизм, який у початках зовсім не був призначений на експорт, поширюється згодом чи то як ідея, чи то як реальна програма на інші краї, ба навіть на інші континенти.

Ми вже сьогодні не можемо у слово „фашизм" вкладати поняття виключно італійського фашизму. Він — не вважаючи на міцно акцентований націоналістичний тон — став *міжнародньою політичною, а ще більше господарською концепцією*. Його треба вже ділити на такі відміни, як: мусолінізм, гітлеризм, рузвельтизм, дольфусизм, тощо (в багатьох краях він щойно дозріває).

Італійський фашизм у своїх початках мав ізолювати новітніх римлян від комунізму (щось так, як політична активність біля справи державного обєднання в II. пол. XIX. ст., викликана гаслом: Italia fara da se!). Опісля став — як ми вже сказали — власністю й інших народів, хоч не мав у своєму заложенні ідеї спасати весь світ. Навпаки більшовизм — наставлений вповні на завоювання світа і втиснений сьогодні в політичні кордони Рад. Союзу, він непевний, чи вдасться йому збудувати „соціялізм" бодай у цій одній державі...

Часто доводиться нам читати про те, що господарський лібералізм остаточно переводиться, що життя його все більше ліквідує. Фактично господарський лібералізм, який, починаючи від свого прабатька Адама Сміта, чимало доброго дав світові, вже давніше мусів уступити місце свому кровному нащадкові, яким був *капіталізм*. Банкові і промислові рекіни, користуючись величезним розвитком матеріяльної і духової культури, імпозантним зростом техніки і нечуваних винаходів, зуміли вже давно широко розсістись і завести свою диктатуру шляхом концентрації капіталу та продукції. Вільність одиниці і її господарської діяльности, вільність конкуренції, подажі й попиту, поволи, але все більше стають тільки спогадом часів клясичного лібералізму, чи пак пракапіталізму, того колись юного, несвідомого ще своєї сили капіталізму. Скомпліковані

господарського процесу позволяють модерним капіталістам користуватись ще й поміччю держав і всі їхні синдикати, трусти, картелі, гольдінґи, спільнота інтересів то-що промощують їм шлях до господарської, а з тим і до політичної диктатури.

Мабуть найбільшим промахом капіталізму є те, що він серед механізації і раціоналізації праці та в сліпій погоні за зиском мало зважав на те, що має чейже до діла з живими людьми, що ті люди мають свої потреби, які слід вдоволити. Грізні сиґнали соціялістичних пристрастей стверезували вже декого з капіталістів (згадаймо хочби допущення робітництва до участи в зисках). Але це лиш несміливі спроби, що не спиняли нормального ходу річей. А цей хід річей вказував уже на те, що на зміну капіталізмові йде соціялізм, якому „легші вродини" готовить сам капіталізм, „концентруючись" по рецепті Маркса.

Та явились сили, що почали протиділати тому: це перш усього соціяльне законодавство держав і постійний зріст повоєнного націоналізму. Одначе обставини вимагали чогось сильного, захоплюючого і революційного, при тому конкретного і рішучого. Не етики (як хоче солідаризм) треба було, а диктатури! і явився фашизм, який, залишаючи приватну власність та ініціятиву, підпорядкував інтереси одиниці інтересам загалу і повів наступ на всі „конюнктуральні" елементи.

На жаль, не маємо тут місця, аби ширше обговорити те, що спільне фашизмові і більшовизмові. Згадаємо тільки, що ці — здавалося би — екстреми, два бігуни, мають таки справді чимало спільних ліній. Не маємо покищо теж місця, аби обговорити своєрідні риси тих національно господарських фашизмів, які вже стали практичними господарсько-політичними системами в таких державах, як Італія, Німеччина і Злуч. Д. П. Америки. Хочемо тільки ще підкреслити, що всі вони орієнтуються у промислі на слабших, на середні і дрібні варстати, лікуючи тим ґіґантазмію капіталістичної організації, і всі вони роблять рішучі заходи для піднесення рентовности сільського господарства. Не приватна економія, а національна економія стала євангелією плянування і керівництва. Строга контроля промислу і руху капіталів, та кермована господарка стає теж потребою багатьох інших держав і в них проявляються щораз сильніше тенденції зреорганізувати сучасну господарську систему. Навіть в Англії господарський ревізіонізм здобуває все більше прихильників. Очевидно — не можна сказати, що всі „ревізіоністи" хочуть фашизму з італійським корпоратизмом, чи іншої станової держави. Ні! Нпр. японські націоналісти хочуть комунізму, але національного (без III. чи іншого Інтернаціоналу) і хочуть мати мікада дальше головою японської комуністичної держави.

В усякому разі *світ є на шляху до нових форм господарського життя*, господарського устрою.

Хоч до речі: планове господарство не є чимось зовсім новим і мало теж свої клясичні форми в гелєністичній епосі Єгипту і в Перу за комуністично-теократичних цісарів Інка в XV. ст. і в півд.-американській державі єзуїтів. Та в тих розмірах, у яких воно сьогодні проявляється, його ще не було.

Інж. В. Несторович.

Песій кодекс.

НЮ ЙОРК, 18. грудня. (Вл. кор.). Нюйорська газова компанія видала „песій кодекс" для своїх робітників, що ходять по мешканцях для записування кількости зужитого газу. Не є це кодекс такий, який тепер приписує Найра для ріжного роду робітників, а радше є це товариський кодекс, тобто збірка товариських звичаїв для порозуміння з псами. Річ у тому, що за минулий рік пси покусали 220 газових службовиків, що ходили по домах так небезпечно, що треба було постаратися для них лікарської допомоги. Крім того пси покусали трохи лекше ще 198 такихже осіб. Щоби не наражувати службовиків на небезпеку, підприємство видало книжочку з порадами, як треба обходитися з псами, щоби оминути нещасливих випадків.

З польської преси.

Про Вячеслава Липинського.

Стаття Адольфа Бохенського у „Бюлетині польсько-українськім" п. н. „Український Моррас".

З цілої низки статтей на українські теми виріжнюється в останніх чч. „Бюлетину польсько-українського" велика стаття Адольфа Бохенського п. н. **„Український Моррас"**. Згадуючи про ту статтю не можна проминути мовчанкою її автора. Найбільш характеристичною, мабуть, рисою публіцистичної діяльности Адольфа Бохенського є **знання** кожної теми, на яку він береться писати. Займаючись залюбки спеціяльно українською тематикою (як і його старший брат, співредактор „Бунту Млодих", Олександер Бохенський), Адольф Бохенський вводить в подив українського читача, що привик мати до діла в польській публіцистиці або з повною іґноранцією українських справ або — в найкращому випадку з „плаванням" по поверхні теми. Адольфа Бохенського треба мабуть поставити на першому місці у ряді тих польських публіцистів, які творять нині у відношенні до української тематики наче нову „школу": це одиниці ріжних соціяльно-політичних світоглядів, яких єднає знання предметів українознавства, та які своє становище до української проблеми спірають саме не на конюнктуральній внутрішньо-польській ситуації чи якихнебудь державно-політичних комбінаціях, а на основному і джерельному знанні української культури (Леон Васілевський, гр. Лось, Олександер Бохенський, В. Бончковський, Ст. Папроцький, К. Симоновлевіч, Пйотровський, д-р Погоновський, Ян Лоїк і і.).

У статті „Український Моррас" („Польсько-український Бюлетин" чч. 33, 34—35 і 36) автор вияснює польським читачам величезну індивідуальність Вячеслава Липинського та переломове значіння його творчости в українській історіографії і політичній думці. З духовим лідером французького консервативно-монархістичного руху, всупереч оригінальному наголовкові статті, автор не порівнює Липинського, — і добре робить: хоча сам Липинський нераз цитує Морраса, то проте сам факт, що Моррас є **атеїстичним** керманичем клерикальної „Аксіон Франсез", виключає паралелю між цими двома постатями. Редакція „Бюлетину" застереглася, що не погоджується з усіми поглядами автора статті та вважає їх дискусійними, — мабуть тому, щоби тримати сторінки часопису відкритими для ще інших статтей про Липинського чи український консерватизм. Зрештою — стаття Бохенського, писана з питомим йому полетом і розмахом, має здебільша інформаційний характер, а дискусійними можуть бути головно психо-аналітичні міркування автора про причини переходу Липинського цілком до українського національного табору. Автор пояснює це „типічно шляхотським нонконформізмом, бажанням протиста-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 12. СІЧНЯ 1934.

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

АССІЗІ.

Сходило сонце. Проміння, як баскі золотогриві, гнали нестримно верхами, що рожевіли ранком, долинами, що жадібно купалися у росистих туманах: гнали назустріч палкого дня.

Поїзд, мов бездушно-німий звір, цінко держучись рейок, пер, скажено пер: мов лютився на палкі хвилі сонця, що вінками лози з соковитим виноградом закосичувало свої проміння, як пяний Бакх свою кучеряву просторами насичену голову.

З Риму шляхом на Перуджю — по обох боках стрімкі скелі гір, то плавкі, як на далекому морі хвилі, горби, то балки. Балки і горби в маслинових садах і в зелені виноградної лози.

За Сполето поїзд увігнався у широченну, розлогу долину. Її криси-верхи, по яких де-де вгору-вгору, тісно тулячись до себе, пнуться сірі, з каменя будовані села, — сягають синявого, радісного неба.

Я нестерпно виглядав Ассізі: ціль моєї подорожі. Виглядав, а несупокій товкся у серці: Ассізі, базиліки св. Франческа, фрески П. Кавалліні, С. Мартіні, П. Льоренцетті, Чімабує, Джйотта. Того Джйотта, що одинокий у своєму реалізмі, у новому у свій час одязі, дав перед наші очі оте велике — нуждою, покорою — життя св. Франческа: сувора, але жива лінія, радість кольориту, як його життя!

Вітер колихав срібнолистими маслинами і в сонці розвівався. Скаженіло гнав поїзд — а довкола миготіла ота легка синява Умбрії.

Праворуч вгорі в далині виринуло сірокамінне містечко. В західній частині з краю пізнаєте (бачили-ж світлини!) базиліки Франческа: Ассізі! Немов забулися, немов ваша істота перервала своє істнування на землі. Щось неткнено вповило не лише душу, а й тіло.

Швидкою, нервовою ходою переходите стаційний будинок. Переходите на асфальтовий шлях, що йде долиною — з південного заходу на північний схід, — а потім знімається вгору до Ассізі й там у місті, мов у сивині віків, губиться: бож цей асфальтовий шлях і притулене до підверха гори місто чужі собі та далекі.

За двадцять хвилин ходи підходите вузькими між садами вуличками до міста. Сонце пражить, небо синіє, вітер спеку розвіває: високо на підпорах-арках стоять базиліки і монастир. Попід старинну браму, наліво вгору в другу браму: широке подвіря.

Довкруги портики — старі й присадкуваті.

Сонце! Сонця така сила, стільки віків, що ваші очі, хоч і запалюються, шукають тіни під портиками.

Дивні почування: благословенне, гамірливе збентеження, яке більшає, коли зближаюся до ґотицьких дверей долішньої базиліки св. Франческа. З боку біля дверей фресок, яким сонце милується.

Увіходите до базиліки: поринаєте в обширний, добрий світ таємних почувань. Уся та ґотицька стеля — широка старинним ґотиком, що ще покірно рвався в небо — важко розпростерта стає небом, де душі мистців знімаються живими колірами у небесні простори. Джйотто, славословлячи Франческа над престолом, лишив тут сам свою душу, що симфонією вічности гомонить і в нашій душі.

Тут проминають години, як одно безтілесне зітхання, як удар серця, як перший блиск дня. Тут зрозумієте врешті, що таке: благословенна вічність.

У глибині горять свічки. Гомін органів зі співом черців яснів, прихиляється до вас очима, поставами святих, зпоміж яких деякі глядять на вас із віддалі віків.

Сходите до крипти, що під долішньою базилікою: гріб св. Франческа. Холод, що мовчки тулиться до сірих невиправлених камінних стін і стелі, мило входить у вашу кров. По середині, в глибині, високо за склом стоїть сіро-білий чотирогранчастий камінь: гріб святого, безнастанно освічений. Перед ним престіл. Попід стіни клячники. Гріб покладений так, що в стелі сягає місця, де стоїть головний престіл долішньої базиліки: світла гробу крізь отвір у стелі освічують головний престіл базиліки. Вимовний символ: святий нуждар став новим джерелом віри християнства. Колиб не Він — хто зна, що булоб сьогодні з християнством, які форми було би прибрало?

*

На самому щовбі гори сіріє стара феодальна фортеця. Трішки нижче попід нею впоперек гори розіслалося Ассізі. Усі хати — лиш поверхові — з сірого каменя, невиправлені, покриті сірою дахівкою. Ця вся сірина спалена сонцем. Вузенькі вулички не йдуть, а якось немов нишком пнуться на всі лади вгору: як віття на деревині. Це місто, немов нічого не знає про світ, що стільки віків пішов уперед: тут феодальний дух. Ось, там на розі вузької вулички біля старих ґотицьких дверей немов вижидаєте, що побачите лицаря у важкому панцирі. Тут-там попід брами давнього ґотицького стилю, що глядять у безмежно далеку долину врожайної зелені виноградників, маслин, міґдалів, фіґ, бресків, — пробігають провулки. В тіні провулку стоїть осел і, прижмурюючи очі, наслухує солодкого шепоту тіні й міркує. Осел вічно міркує!

Заходите в церкву „Сан Джіякомо ін муро ротто". Стіни, стеля — ґотик — сірий камінь. Кілька старих лавок. Де-де старинні фрески нахиляються мирно до вас. Холодна, тиха сутінь. Черниця веде вас у низькі двері: розірваний мур — а в долині: гори, ліс і кипарисовий шлях, де й сонце вщухло

(Докінчення буде.)

витися за всяку ціну прийнятим правдам і течіям"; цей „нонконформізм" завів Липинського „пройнятого чисто поміщицькою традицією, до противоміщицького і протишляхотського українства".

Автор признає правду В. Кучабському, який ставить Липинського, як індивідуальність, поруч з іменами Хмельницького і Шевченка. Шукаючи в сучасній польській публіцистиці пера, які нагадували б споріднені з Липинським ідеї, розмах та безкорисну відвагу, Бохенський згадує імена Борковського і Мацкевіча, але тут-же признає, що всякі порівнання шкутильгають і що Липинський де-де перевищує і Дмовського і Ґрабського і Недзялковського і Естрайхера, себто всіх тих польських політиків-публіцистів, які теоретично формують думку чи практично ведуть три сучасні польські політичні групи (ендецію, соціялізм, консерватизм).

Стаття Адольфа Бохенського є безперечно одним із найцікавіших нарисів про Вячеслава Липинського, які появились у неукраїнській пресі. Написана вона теж зі справжнім пієтизмом до покійного українського великого історика й діяча, замало ще — на жаль — знаного не лише серед польського, але й серед українського громадянства, абстрагуючи від його соціяльно-політичної програми, яку — очевидно — може признавати лише одна політична група. Загальне значіння Вячеслава Липинського для українців виходить далеко поза межі тієї програми і тої одної групи — і польський публіцист зовсім слушно підкреслив цей факт.

Анґлія жде на німецьку відповідь.

ЛЬОНДОН, 10. I. ПАТ. На сьогодні скликано розбройний комітет бритійського кабінету. Однак сумніваються, щоби комітет міг щось вирішити. Правдоподібне, що обмежиться тільки до вислухання звіту мін. Саймона і згодиться на пересунення речинця розбройної конференції на тиждень або 10 днів, аж буде відома німецька відповідь на французький меморіял. Побажана буде теж присутність в нарадах делегата Зл. Держав Нормана Девіса, який прибуде до Европи в другій половині січня ц. р.

—o—

В 50-ліття заснування першого українського жіночого товариства в Галичині.

Тісний світогляд галицько-української інтелігенції другої половини 19. віку, — заскорузлість її поглядів на суспільні і політичні справи та брак розуміння нових суспільних і політичних явищ — творили душну атмосферу 80-их і 90-их років у Галичині, непригожу для нових ідей.

Ця відсутність ширших культурних інтересів, брак розуміння національної справи, а в додатку вплив т. зв. „польської шляхетчини" важко відбилися на загалові тодішнього українсько-галицького громадянства, відвертаючи його увагу від наших загально національних справ.

Те ще у більшій мірі відбилося на загалові нашого жіноцтва, що в тих часах майже не виходило поза межі домашнього життя.

І коли на заході Европи і далеко за океаном давно вже лунали демократичні гасла рівности прав людини, — та рівности прав жінки як громадянки, — ми, галицькі українці, ще були пригнічені консервативними поглядами рабства 18-го століття.

У другій половині 19-ого століття — українське жіноцтво Галичини — позбавлене всяких громадських і політичних прав уявляло собою назагал сіру, пасивну масу, для якої національно-суспільна і громадська праця була майже чужа і недоступна. Щойно в 60-их роках на сірому тлі галицької буденщини появляються перші ясніші відрухи серед нашого жіноцтва, перші спроби його пробудження до громадського і суспільного життя.

В 1860 році бачимо вже українську жінку по учительських семинаріях, у Народній Торговлі, в театрі. Навіть у літературі є вже сліди жіночого пера. **„Зоря Галицька", „Вечерниці", „Альбом"**, видані в 1860 р., поміщують твори Дідицької, Цибикової, Попелевої, Головацької. Хоча це були більше спроби дилетантські та всеж були вони доказом, що українські жінки почали вже в той час ставати активнішими членами нашої суспільности. Більш поступовий дух серед нашого жіноцтва бачимо вже в 1876 р., де у вище згаданих виданнях находимо народні оповідання **Рошкевичівної, Анни Павлик** та глибокі чуттям поезії **Уляни Кравченко.**

Та були це тільки поодинокі, спорадичні спроби. Зорганізованої, колективної праці в жіночих товариствах і організаціях тоді ще не було.

У 1878 р. засновано у Львові „Общество русских дам", та було це товариство з москвофільськими тенденціями, яке опісля зовсім змосковщилося.

Перший почин до створення **зорганізованого жіночого руху в Галичині** дала Наталія **Кобринська**, засновуючи в **1884** році **перше** товариство в Станиславові під назвою **„Т-во руських женщин"**. Поза тим на цілій Галицькій Україні не було в той час ніодного українського жіночого товариства. Кобринська вернувшись із закордону в Галичину, перенята високо-демократичними західно европейськими ідеями, перенята живою ідеєю жіночої еманципації — старається поширити їх серед нашого жіноцтва, а засновуючи першу українську жіночу організацію — стає творцем зорганізованого українського жіночого руху в Галичині і піонірoм українського фемінізму.

Новозасноване жіноче товариство в Станиславові — стало першим завязком жіночих організацій у Галичині і щойно кілька літ пізніше почав Львів та інші міста засновувати жіночі товариства. Новозасноване українське жіноче товариство поставило собі метою виховати жінку на світову, свідому громадянку. Другим гаслом цього товариства було піднести і поширити освіту через бібліотеки, сходини, відчити, тощо. Під впливом Наталії Кобринської і пропагованих нею західно-европейських феміністичних ідей — в основу товариства лягла боротьба за повну рівноправність української жінки, за громадянські і політичні права для неї. Та тому, що ідеї ці були надто нові і незрозумілі для загалу нашого тодішнього інтелігентного жіноцтва, — занятого в той час майже виключно філянтропійною працею — пропаговано їх по часописах і неперіодичних виданнях, які видає Кобринська, в **„Альманаху"** 1887 р., у кількох випусках **„Нашої Долі"** у роках 1893—96 і в статтях в поодиноких виданнях як: „Літер. Наук. Вістник", „Зоря", „Діло" і ін. Кобринська, яка була душею і мізком наших новозаснованих жіночих організацій, подає глибоко обдуману програму діяльности жіночих організацій.

Вона звертає спеціяльну увагу на організацію нашого сільського жіноцтва, проектує засновувати Жіночі Кружки при читальнях „Про-

---

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 12. СІЧНЯ 1934.

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ.

Модерна музика.

Як дивно: коли з нагоди модерного малярства довгий час не втихає гамір, який звичайно підіймається з приводу таких вистав — і йдуть довгі, фахові рецензії і не фахові враження у пресі, балачки у товариствах, коли кожда свіжовидана збірка поезій будить загальне зацікавлення — в той самий час проблеми нової, чи пак: модерної музики в нас все ще не тільки ледви торкаються, але здебільша ставляться до неї неґативно. Саме поняття „модерної" музики викликає в найліпшому разі легковажно-іронічну усмішку, в дуже рідких випадках — правдиве зацікавлення цим невідомим (і трохи „страшним"!) звірем, дуже рідко — зрозуміння і захоплення.

Безумовно велика вина цього байдужного і навіть ворожого становища широкого загалу до модерної музики, паде в першу чергу на музик-фахівців консервативного табору. Вони, осягнувши вершок свого таланту і вичерпавши свою творчу інвенцію, не хотять звичайно зрозуміти, що нові, молодші їх наслідники в ділянці музичної творчости, не можуть і не хотять говорити тою самою мовою, тими самими способами вислову, що їх товариші зі старшої ґенерації. І ображені на світ, головно на тих молодших, що приходять зі свіжим засобом сил (і густо часто із більшим талантом) — замісць признати, бодай мовчки, свою неміч, починають поміж людьми, які вірять в їхній авторитет як фахівців, кидати громи на нову, незрозумілу й ненависну їм музику, яка приносить їм з собою небезпечне мементо: переоцінку музичних цінностей, а з тим і інші погляди на минувших творців — навіть тих з передостанньої ґенерації.

Що таке модерна музика? Модерна музика — це дух часу, це сьогоднішній день, це відбитка нинішнього буденного, чи духового життя музикою; але одночасно це й шляхи, від яких залежить життя й розвиток завтрішнього дня. Бо мистець сприймає і відповідно використовує для своєї творчости не тільки прояви часу, в якому він живе, але силою свого таланту і творчої інтуїції він прочуває майбутнє і вказує до нього шлях. Модерна музика — це тільки один із проявів сучасности; так само як ними є сьогодні звукова фільма, найновіший тип літака, чи врешті остання мода.

Чи ми колинебудь задумуємося, телефонуючи на віддаль тисячів миль, над проблемою телефону? Чи не звикли ми вже як до чогось, не тільки звичайного і самозрозумілого, але просто необхідного — до радія та інших чудес новітньої техніки? А чи задумуємось колинебудь над тим, що ціле модерне мистецтво — малярство, музика або поезія — це тільки той самий *поступ*, як і всі технічні чи наукові здобутки й досягнення? Всі ті, що не можуть „погодитись" з новим мистецтвом і доказуючи, що „старе" було краще чи більш вартісне — мимоволі ставлять себе самих у таке положення, немов би хотіли доказувати, що сьогодні всетаки краще й вигідніше їхати фірою, як... автом.

Найбільшу помилку роблять ті, які вважають і вірять, що нове мистецтво є „ворогом" старого, вчорашнього, відкидає його й не хоче з ним мати нічого спільного. Нове мистецтво це не тільки продовження старого — але воно кров з його крови, кість з його кости. Тамто батько, це дитина. Не можемо собі уявити сьогоднішньої модерної музики без учорашньої імпресіоністичної, неоромантичної, чи колишньої класичної; як не можна собі уявити модерного композитора, який не вчився би, не знав наскрізь і не любив великих творців минулих століть. Хіба вельні, справжні вартости в мистецтві залежні від способу, яким вони записані? Хіба перед 100-ма роками, і давніше люди не мали глибоких, вічно мудрих думок, які такими залишились і по нинішній день, без огляду за стиль, чи форму, в якій їх висловили?

Форма — це одна з вартостей не постійних а змінних. Вона в першу чергу підлягає змінам епохи і часу. До речі музичні форми переходили меншу еволюцію, як нпр. малярські, чи поетичні. Після широких, говірливих, „вигідних" форм, якими визначалася музика кінця XIX-го й початків XX-го століття (пригадаймо собі часи: добробуту, вигод, рівномірного, спокійного життя) — прийшла зміна. Повоєнна людина стала не вдвоє, а вдесятеро більше нервовою, вічно занятою і неспокійною; тому й нова музична форма — коротка, оминає зайвих повторень, старається яко мога звязко висловити максимум вражінь. Цей нахил, чи більше навіть: ця потреба різнородности і змінливости переживань сучасної людини вплинула також на інші елементи, які складаються на музичний твір: ритміку й гармоніку. Перша з них стала гострою, посуненою до брутальности (а яке наше життя?!), друга — вічно пливка, змінлива, безкомпромісова. Тональність і тональна єдність, які недавно ще обовязково визначували твір (мов та фірмова вивіска над старою, солідною крамницею з постійною клієнтелею) — нині показались зайвими і проминули. Бо скажім для прикладу: чи цікавить нас прізвище власника, коли входимо у велитенський, 10-ти поверховий універсальний магазин? Хіба не все одно, в якій тонації пічнеться твір і якою скінчиться, коли співвідношення одного тону до другого нас задовольняє? Врешті змінилась і мельодика, з клясично-непорочної, романтично-сентиментальної, неоромантично-патетичної і врешті: екстатичної передвоєнного періоду, вона стала більше сконденсованою, цупкішою, більше льоґічною, ніж чуттєвою. Чи ці зміни є більше тривкі, чи менше, чи може вічні? Побачимо. Рисою кожного правдивого мистецтва є передовсім його живучість, життєздатність. Отже й нинішні його досягнення зміняться і незабаром стануть перестарілими. Але все вони залишаться: одним кроком, зробленим на шляху шукання краси, одним ступнем сходів, що ведуть до Невідомого

—o—

світи" по селах і при Кружках Українського Педагогічного Т-ва. Подає вона перша думку засновувати по селах і містах **дитячі садки-захоронки**, які повинні бути твердинями, що хоронять нашу дітвору перед винародовленням і виховують їх на свідомих громадян; далі засновувати по селах **курси куховарства, домашнього господарства, домашнього промислу, крамниць, ведених сільськими жінками і ін.**

У своїх програмових статтях звертає теж Кобринська увагу наших жіночих товариств на переведення організації **українських робітниць**, на заснування „Союзу українських робітниць", при чому подає подрібний плян праці такого Союзу, що мав би занятися вишукуванням праці для робітниць, їх фаховою освітою, допомогою на випадок безробіття, засновуванням ремісничих бурс та інші. Кобринська жадає повної економічної незалежности жінки, бо тільки економічно незалежна жінка може стати справжньою громадянкою, свідомою своїх прав і обовязків. Домагається вона доступу для жінок до всіх професійних шкіл і до професій, доступних у той час тільки для мущин.

І вже на першім жіночім вічу в Стрию в 1891 р. висилає наше жіноцтво першу петицію до сойму з домаганням допустити жінки до всіх **фахових промислових шкіл**. На другім вічу, скликанім Кобринською у Львові в 1892 р. висилає наше жіноцтво знов петицію до сойму й австрійського парляменту, щоб допустити жінки до університетських студій.

В кілька літ після заснування першого українського жіночого товариства в Станиславові — починає наше жіноцтво в Галичині засновувати цілий ряд жіночих організацій. І так в 1893 р. повстає у Львові **„Клюб Русинок"** і **„Жіночий Кружок"** у Коломиї. В 1894. „Клюб Русинок" у Львові засновує торговельно-промислове Т-во **„Труд"**, якого метою було поширювати і підтримувати власний промисл. Згодом повстає „Українське Жіноче Т-во" в Перемишлі, „Жіночий Кружок" при У. П. Т. в Тернополі і „Жіноче Товариство" в Городенці. В 1901 р. повстає у Львові „Кружок Українських Дівчат" і подібний у 1903 р. в Чернівцях. В 1903 р. повстає Т-во „Жіноча Громада" в Бережанах і Рогатині.

Усі ці товариства тільки частинно прийняли програму праці начеркнену великим борцем жіночого руху Наталією Кобринською, бо ідеї ці були за нові і для загалу нашого жіноцтва незрозумілі.

І коли глянемо нині з перспективи 50 років — побачимо, що всі ідеї кинені Кобринською живі і актуальні, що не поминула вона ніодної ділянки праці, яку ведуть нині наші жіночі організації. І можна сміло сказати, що не тільки нічого нового не створили досі наші жіночі організації та щойно в останньому двацятиліттю почали переводити в життя програму праці, начеркнену Кобринською.

Тому конґрес українського жіноцтва, що має відбутися літом 1934 р. в Станиславові — буде не тільки святом 50-ліття заснування першого українського товариства в Галичині, — але також святом віддання пошани всього українського жіноцтва **Наталії Кобринській**, як творцеві зорганізованого українського жіночого руху і піонірові українського фемінізму.

Цей конґрес, що гуртуватиме не тільки всі наші жіночі організації, але і всі кляси нашого жіноцтва, повинен стати і дороговказом нашого теперішнього жіночого руху, але повинен внести нові творчі ідеї в наше суспільне життя і допомогти нашому жіноцтву у позитивній праці.

Бляика Баранова.

Вбили президента південно-африканського парляменту.

Як повідомляють з Йогаенсбурга, новобраного президента південно-африканського парляменту свящ. Гатінга вбив невідомий напасник. В корчах коло дороги знайшли авто, а в ньому Гатінґа, вбитого 5 стрілами. Біля нього лежав тяжко ранений його товариш. Був це напад із засідки з політичним підкладом.

—o—

Ван дер Любе стратили.

ЛЯЙПЦІҐ, 10. І. ПАТ. Президент республики Гінденбурґ не скористав з права ласки супроти голяндця Ван дер Любе, засудженого на смерть за підпал Райхстаґу і тому сьогодні в год. 7.30 вранці смертний присуд виконано.

—o—

З московської преси.

Єдиний московський протиукраїнський фронт.

Загострення боротьби в українським національним рухом червоних московських шовіністів — комуністичних єдино-неділимців, викликало відгук у таборі московської реакційної еміґрації. Так останне число еміґрантського часопису „Знамя Россіи" присвятило аж дві статті українській проблемі. Одна, що належить якомусь малоросові, приходить до висновку, що після упадку більшовизму небезпечного вибуху „південно-русского" сепаратизму чекати не приходиться, бо український сепаратизм не має жадного успіху на совітській території.

Москаль С. Маслов з оптимістичною прогнозою малороса не погоджується: за минулих пятнацять літ кинено, мовляв, багато шкідливого насіння й воно мусить зійти. Що врешті решт дійде до „русскаго єдінства" С. Маслов не має жадного сумніву, але вважає необхідною передумовою для завершення цього „єдінства", щоби Московщина відмовилась від свого старого централізму й перетворилася в справді федеративну державу, а не псевдофедеративну, якою є СРСР.

Для нас найцікавішою є думка московського націоналіста, москаля С. Маслова. Писаниня наших ренеґатів нам відома, що має завжди один і той-же приспів: не було, нема й бути не може, тому голосу малороса нам не доводиться брати під увагу. У цій справі забирає також голос і орган московської реакції „Возрожденіє". Згадуючи про статті в „Знамя Россіи", „Возрожденіє" в ч. 3125. пише: „Як бачимо, то в питанні про те, чи прийдеться Росії, що тепер почала відроджуватися (чи не в звязку з призначенням Постишева? — прим. М. О.), вести боротьбу з „южно-русскими сепаратистами, нема однозгідности навіть у рамцях одного й тогож друкованого органу. Це тільки зрозуміло тому, що вирішення, що зробить у цьому питанні історія, залежить в значній мірі від невідомої зараз величини справжнього відношення до „української ідеї" людей, які моряться в південній Росії під гнетом більшовиків. Навіть деукраїнізація, що її переводять зараз більшовики, та про яку чимало писалося у „Возрожденії", може бути з цього погляду різно вияснювана: або як ствердження того, що більшовики примушені йти на уступки населенню, що обтяжене накиненою йому штучною мовою, або як симптом успіхів українства, що застрашує більшовицьких централізаторів. Але вирішення питання — буде чи не буде боротьба, залежить ще в більшій мірі від шляхів, якими завершиться відродження Росії. Коли воно розпічнеться з центрального перевороту, то шанси сепаратизму будуть багато менші, ніж у випадку, коли звільнення Росії піде від „окраїн" до центру.

Залежність дальшої долі Росії від способів її звільнення не дозволяє зважати досить обґрунтованою думку С. Маслова про майбутню федерацію. Коли справа розпічнеться з центрального перевороту, або коли єдність Росії по тимчасовому розпаді, відтвориться шляхом збройної боротьби, то ймовірна перемога централізму, тоді як при злучуванні єдиної Росії через змову поступово звільнених частин, більше шансів буде за федеративне вирішення.

Українська проблема, таким чином, цілком лежить у будуччині. Від деклярацій та постанов, що зараз були би приняті за кордоном, це майбутнє не залежить.

І коли приходиться подумати над нею „русской" еміграції включаючи „несвідомих українців", що всі є свідомими русскими людьми, то головним чином тому, що чинні за кордоном українські сепаратисти намагаються перетворити проблему в міжнародню, вирішивши справу у свою користь до відновлення Росії. Поставленій так аґітації „русская" еміграція мусить давати відсіч і буде це робити, як робила до цього часу". (Підкреслення наше. М. О.).

Щирі слова! Вони є висловом думки цілого московського громадянства, незалежно від політично-партійного напрямку, починаючи від комуністів, а кінчаючи монархістами. Лише монархісти мають мужність отверто й щиро висловити те, що вони думають і роблять, але їх однодумці в СРСР, що закрашені на червоно, зовсім інакше говорять, а інакше роблять. Постишев цього отверто не говорить, але робить те, про що говорять монархісти. І тому не дивно, що після дикого танцю червоного московського шовіністичного націоналізму на Україні, монархістичний часопис вже заговорив про „Росію, що відроджується", а яку розпочали відроджувати ніхто інший, як Постишев та Затонський. Ця компанія веде боротьбу єдиним фронтом з монархістами проти „українських сепаратистів, що намагаються українську проблему зробити міжнародньою" — московські більшовики з червоними малоросами на Україні, а московські монархісти з чорними малоросами за кордоном. А це мусить викликати реакцію в українському громадянстві, що приневолене буде врешті, в противагу цьому єдиному національному московському фронтові утворити й собі єдиний фронт національної оборони. Над цим наші відповідальні політично-громадські чинники мусять нарешті подумати.

М. О.

Табор для безробітних.

НЮ ЙОРК, 18. грудня. (Вл. кор.). Перші бараки для переходових безробітних будуть отворені в Словтсбургу під Ню Йорком заходами Федерал Рівіл Адміністрейшен. Там дістане приміщення біля 400 людей. Мусять це бути безженні мущини, які ще не перебули в стейті цілого року і находяться лише часово без помочі. Їх будуть забирати з мунісипального приюту для безробітних і вивозити до бараків. Там дістануть спання, харч і робітничу одіж, але під умовиною, що будуть працювати 6 год. денно, а пять днів тижнево в міжстейтовім Палісейд Парку. Решту часу вони будуть могти зуживати для себе.

Російська „водка" в Америці.

НЮ ЙОРК, 18. грудня. (Вл. кор.). Олександер Павловський, давніший салдат у царській службі, що після прибуття до Америки став пільотом на службі Злучених Держав, закладає в Джерзи Ситі свою горальню для виробу російської „водки". Каже, що її будуть пити москалі й поляки з цілої околиці. Він уже винайняв старий будинок для цієї цілі. Очевидно, що газети зробили важну новинку з тієї новости, бо само слово „водка" є чимсь незвичайним в Америці.

Нове втілення Будди.

ЛЬОНДОН, 10. І. ПАТ. Духовенство в Тибеті рішило, що наслідником Далай-Лями, який помер недавно, буде дитина, уроджена точно в тій самій хвилині, коли наступила смерть Далай-Лями. Тибетанські духовні вірять, що дух покійного вступив у тіло новонародженої дитини, яка тим способом стається 14-им з черги втіленням Будди. Підчас малолітности нового Далай-Лями, краєм буде правити реґент, якого вибере збір духовних.

З перемиської землі.

Поглиблення едности і консолідації національних сил у Перемишлі.

Ми вже повідомляли, що дня 24. листопада 1933 р. все зорганізоване українське громадянство Перемишля поєдналося з перемиським владикою Кир Йосафатом і взяло активну участь через делегатів установ у святкуванні імянин свого владики. Самого владики тоді в Перемишлі не було і тому всі побажання зложили на руки о. канцлера М. Грицеляка. Зате в навечеріє Різдва Христового явилась у владичій палаті делегація громадських установ, яка зложила владиці побажання з нагоди Різдва і Нового Року. Від делегації промовив до владики **д-р М. Рибак.** У своїй промові підкреслив він велику вагу цього єднання в теперішні важкі для нашого народу часи. „Нехай вефлеємська зірка — казав промовець — своїми золотими проміннями огріє нас усіх і заохотить до єдности, солідарности і витревалости".

Владика Преосв. Кир Йосафат подякував делегації за побажання та висловив надію, що вся громадська праця на всіх ділянках церковного і національного життя буде вінчатися успіхом при належному розумінні громадянства своїх обовязків супроти церкви і народу.

По тім вивязалася в палаті щира, сердечна гутірка, якою й закінчилося свято.

—o—

По широкому світі.

— У віденських політичних колах викликала велике занепокоєння кореспонденція в „Морнінґ Пост", що відкриває пляни гітлерівського перевороту в Австрії. На основі тієї кореспонденції в березні ц. р. треба надіятися упадку уряду Дольфуса, після чого до влади прийдуть гітлерівці.

— В Празі відбулося 9. ц. м. перше засідання господарської ради Малої Антанти під проводом мін. Бенеша.

— Фінляндський уряд заборонив привозити ріжні німецькі товари, головно харчеві, текстильні, музичні, ровери і т. п.

— Італійський державний секретар закордонних справ Сувіен приїде на кілька днів до Відня.

— До Льондону приїхав грецький міністр закордонних справ Максімос.

— Мусоліні приняв на послуханні французького амбасадора в Римі де Шамбрена.

— Німецький міністер внутрішніх справ заборонив адоптувати діти між стороною арійською і неарійською.

— Карний суд у Десав присудив примусову кастрацію двох винуватців, засуджених за сексуальний злочин.

— В берлінському процесі проти 53 комуністів, що напали на ґрупу штурмовиків і вбили дві особи, прокуратор зажадав кари 252 роки вязниці.

— Ольденбурський уряд заповів, що на будуче інтернуватиме в концентраційних таборах платників, що отягаються з плаченням доходового податку.

— В баварській місцевости арештовано пароха Штольца за підбурюючу проповідь, виголошену в часі свята Трьох Королів.

— Маґістрат міста Ляйпціґу спрятав таблиці з написом: вулиця ім. князя Йосифа Понятовського.

З нових придбань Музею Визвольної Боротьби України в Празі.

Не дивлячись на те, що головна увага Управи Музею спрямована на дальше переведення збірки для будівлі власного приміщення, всетаки приплив нових матеріялів ішов, як і звичайно, доволі інтенсивно. Особливо цінні набутки має відділ військовий, до якого Українська Господарська Академія в Подєбрадах передала портрет старшини української армії інж. С. Косара, роботи ґенерала І. Омеляновича-Павленка, друкарську машину („Бостон") 6-ої Стрілецької дивізії, та деякі інші цінности. Інтересні та високої мистецької вартости набутки поробив Музей і в ділянці скульптури та ґрафіки. Так, з Подєбрад прийшли монументальні памятникового характеру скульптури Стовбуненка, статуї та бюсти, між іншими Шевченка, Мазепи та Підкови; з Берліна одержані нові українські ґрафічні праці, передовсім високої мистецької вартости роботи проф. Василя Масютина, та зразки книжкової ґрафіки з Радянської України. Не бракувало Музеєві також інтересних надбань архівного характеру, між якими перше місце займають матеріяли до пацифікації 1930 р. в Галичині та кілька комплетів рідких періодиків зпоміж видань 1916—1920 рр. Далі треба ще згадати кілька документів до історії Української Реальної Реформованої Ґімназії в Чехословаччині та бібліотеку покійного директора цеї ґімназії Івана Кобизького, передані дружиною покійного. У бібліотеці находяться рідкі видання, головно з історії літератури, що показують, з якою любовю та з яким знанням справи підбирались ці книжки.

Збіркова акція на Український Дім у Празі провадиться далі. Перед веде і далі українська еміґрація в Чехословаччині, серед якої збірка переводиться з правдивим підйомом. Дуже жертвенно ставляться до збірки і українці в Румунії, передовсім на Буковині.

М. А.

Вибори до міських рад.

ВИБОРИ В ЗОЛОЧЕВІ.

Зараз по проголошенні виборів до ради м. Золочева українське громадянство Золочева завязало виборчий комітет з о. шамбеляном Юриком як головою. Негайно приступлено до приготовлення цілої акції.

Місто поділили на такі виборчі округи, що на 5 округ тільки в одній мали українці релятивну більшість; інші 4 округи викроєно так що українці не могли мати в них навіть теоретичної можливости вибрати ва радного хочби одного кандидата. З уваги на те комітет рішив виставляти лісти тільки в 2 округах. Згідно з постановою Центрального Комітету УНДО виборчий комітет не входив у ніякі пертрактації з чужонаціональними ґрупами, дарма, що влада жертвувала українцям 2 мандати в міській раді (на всіх 24) та одного лавника. Поляки і жиди створили один проурядовий виборчий бльок. Тому, що український виборчий комітет не зголошував ліст в округах 1, 4. і 5., а зголошену в 2. окрузі лісту уневажнено, — вибори відбулися тільки в 3-ій окрузі.

Український комітет улаштував 2 передвиборчі віча в місті, а одно на передмісті, на котрих виголошено реферати про виборчий закон, значіння виборів і т. д. На вічах було велике зацікавлення і фреквенція громадянства міста Золочева, головно міщанства.

Головна виборча комісія намагалася уневажнити нашу лісту навіть у цій одинокій окрузі з ріжних формальних причин, між іншим з тої що один кандидат фіґурував у списку виборців під іменем Марія замісць Маріян. Всіх виборців, що підписали лісту кандидатів, кликали до виборчої комісії, там відбувалися дивні іспити, доходження, перекопування і т. д.

Але вершком махінацій був сам день виборів. Фреквенція українських виборців була 100 відс. і всі голосували на наших чолових кандидатів, так, що наш муж довіря начислив 700 відданих українських голосів на загальне число приблизно 1200 голосів всіх 3 народностей в цій окрузі. Одначе по замкненні голосування і перед приступленням до отворення урни предсідник виборчої комісії усунув силою при допомозі поліції мужа довіря української лісти зі салі, квестіонуючи автентичність підпису повновласника лісти на його делеґації, хоча делеґація і підпис були для комісії вистарчаючі й автентичні від години 9 рано до 7 веч. Коли ж по 20 хвилинах наш муж довіря повернув на салю разом із повновласником лісти, приняли їх обох дуже чемно, перепрошуючи за „помилкове" усунення мужа довіря зі салі. Одначе показалося, що в міжчасі урну вже отворено і число голосів обчислено. Комісія ствердила 1470 відданих голосів, коли дійсно віддало голос приблизно 1200 виборців. На диво, всі картки, найдені в урні, були зовсім чисті, непімняті, неначе щойно віддані з друкар-

Новий український літературний журнал.

„НАЗУСТРІЧ", двотижневик. Література, мистецтво, наука, громадське життя. Число 1. Львів, 1. I. 1934.

Новий рік зазначився в українському культурному житті появою нового періодику, більш-менше по зразку „Вядомосьці Літерацких". Словом — тип журналу у нас ще незнаний, цікавий і потрібний.

Зовнішний вигляд того журналу, під оглядом графічним і технічним, надзвичайно гарний: формат, папір, багацтво кліш, ріжнородний шрифт — все це без закиду. Гірше зі змістом, та найгірше з розкладом матеріялу. „Література, мистецтво, культура й громадське життя" — ось що заповідає підзаголовок журналу. Велика, широка й багата програма. Маємо враження, що перше число „Назустріч" було складане надто поквапно та з деяким легковаженням тієї програми, дарма, що передова стаття Михайла Рудницького про „Пляни" передбачує труднощі, які вона ставить перед редакцією. Найбільше вражає, що в літературному журналі найбільше покривджена література; покищо не бачимо нових творів. Передвоєнні поети, що роками мовчали Карманський і Чарнецький дають зовсім не нові (як на нинішні вимоги) вірші. Жаль, що Чарнецький, що роками зживався з нашим театром, не дав якого цікавого спомину про Стадника. Оцінка збірки поезій Гординського шабльонова. Взагалі нема рецензій на цілу низку книжок, що появились за останні місяці. Вже краще відношення слідне до чужинецької літератури, хоч і тут дуже нерівномірне трактування тематики: обидва нариси присвячені російським письменникам (Бунінові і Турґеневу), а нпр. про смерть Стефана Ґеорґе ні слова.

Зате перевантажений журнал мистецькими речами, які врештою вдостоїлися окремих мистецьких монографій (Архипенко, Глущенко) або були всесторонньо насвітлені в щоденній пресі (виставка АНУМ).

Багато присвячено місця першій літературній нагороді: цікаве інтервю з проф. В. Сімовичем і гарна ґалерія всіх членів жюрі (слід лише побажати, щоби „Назустріч" вистерігалося яскравої адорації власних співробітників, як нпр. при описі історії розписання літературної нагороди). Цікава сатирична рубрика „Летіло 40 сорок".

Наука і громадське життя зовсім у журналі не заступлені.

Можливо, що те перше число „Назустріч" стане пересторогою для чергових, які будуть — і кращі.

ві, не було жодної картки писаної чорнилом, хоч певним є, що кількадесять наших виборців віддало ручно писані картки. На картках нашої лісти було названо чолового кандидата д-ра Ваня багато разів перечеркнене ідентичним почерком звичайного олівця. В сумі зачислено тільки 341 голосів, відданих на українську лісту, при чому картки на поодинокі лісти йшли цілими серіями, по кількасот чергою. Вислід був такий, що українцям признали 1 мандат, замісць належних 3—4, і то кандидатові, що стояв на другому місці.

Цілий цей образ вказує на те, як ці вибори у нас переведено. Тому український комітет зладив протест, домагаючись уневажнення виборів. У протесті наведено всі зловживання подрібно.

—o—

Закордонна політика Латвії.

РИГА, 10. І. ПАТ. Міністр закордонних справ Цалнаіс виголосив через радіо експозе про закордонну політику Латвії. Згадавши про мирові напрямки Латвії, підкреслив союз, що лучить Латвію з Естонією, опісля обговорив трактат із Литвою, який мусить бути наповнений реальним змістом. Із Фінляндією навязано нові звязки м. р. Минулий рік приніс узагалі значний поступ у співпраці балтійських держав і консолідацію. Тепер міністр поїде до Стокгольму. Взаємини з Польщею добрі та приязні, а найближчим завданням буде полагода господарських справ. У відношенні до СРСР м. р. не зазначився ніяким політичним порозумінням. Господарські взаємини з СРСР укладалися для Латвії некорисно та під кінець року заключено новий торговельний трактат, який не має вже т. зв. російської клявзулі, а має клявзулю найбільшого упривілеення. Обі держави відносяться до себе з довірям. У взаєминах із Німеччиною Латвія бажає точно придержуватися трактатових зобовязань і затіснити приязні звязки. Безпека на сх. Балтику залежить від сили Ліґи Націй. Латвія прихильничка такої реформи, що скріпила би авторитет женевської установи.

Заява.

Ми дістали таку заяву до поміщення:

Будучи евангеликами та переконавшися про крутійства українських евангелицьких пасторів, через яких ми були вже в ріжних евангелицьких церквах, заявляємо, що

зриваємо отсим всякі звязки з евангелизмом та що з нинішнім днем вертаємо до нашої прадідної греко-католицької віри.

Гаврилівка, дня 2. січня 1934.

1. Михайло Гавкалюк с. Федора, 2. Катерина Гавкалюк, 3. Михайло Гавкалюк, 4. Олена Гавкалюк, 5. Гараздюк Юрко с. Дмитра, 6. Гараздюк Олена з Гринів, 7. Гераздюк Олекса, 8. Гараздюк Гафія, 9. Гараздюк Марія, 10. Анна Іванців, 11. Євдокія Іванців, 12. Пилипяк Олекса с. Василя, 13. Текля Пилипяк, 14. Ванда Пилипяк, 15. Розалія Пилипяк, 16. Стефанія Пилипяк, 17. Мазур Олекса с. Семена, 18. Мазур Анна тепер Конюк, 19. Мазур Микола, 20. Шміголь Микола Матія, 21. Шміголь Марія, 22. Наняк Михайло Василя, 23. Наняк Параска, 24. Наняк Євдокія, 25. Іван Мельник Петра, 26. Цюпер Василь Дмитра, 27. Марія 1. слюбу Андрейчук, 2. слюбу Цюпер, 28. Федор Семенів с. Юрка, 29. Анна Семенів, 30. Параска Семенів, 31. Дмитро Семенів, 32. Анна Лютак, 33. Бойко Федір Михайла, 34. Бойко Анна, 35. Андрейчук Дмитро Михайла, 36. Василь Бойко Василя, 37. Бойко Анна, 38. Бойко Михайло, 39. Бойко Василь, 40. Бойко Микола, 41. Дмитро Мазур, 42. Параска Мазур, 43. Мазур Анна, 44. Семанюк Євдокія, 45. Семанюк [illegible], 46. Собульовська Євдокія, 47. Собульовська Катерина, 48. Собульовська Параска, 49. Іванишин Стефан, 50. Гавкалюк Дмитро, 51. Гавкалюк Анна, 52. Гавкалюк Анна д. Дмитра, 53. Григір Конюк, 54. Іван Приймак Юрка, 55. Пилипяк Михайло Михайла, 56. Пилипяк Анна з Одоків, 57. Пилипяк Марія, 58. Пилипяк Іван, 59. Пилипяк Анна з Ткачів, 60 Пилипяк Іван с. Михайла, 61. Пилипяк Петро, 62. Пилипяк Катерина, 63. Пилипяк Василь Михайла, 64. Пилипяк Марія з Одоків, 65. Пилипяк Василь, 66. Пилипяк Анна, 67. Собольовський Іван, 68. Собольовська Анна з Гавкалюків, 69. Собольовська Параска, 70. Собольовський Микола, 71. Собольовський Михайло, 72. Оробець Гаврило, 73. Оробець Євдокія, 74. Оробець Анна, 75. Оробець Олекса Василя, 76. Оробець Марія з Андрусишинів, 77. Оробець Анна, 78. Микулин Юрко Онофрія, 79. Микулин Параска, 80. Олійник Данило Дмитра, 81. Олійник Марія з Семенів, 82. Олійник Юрко, 83. Олійник Анна, 84. Гавкалюк Юрко Івана, 85. Красвецький Федір Федора, 86. Красвецька Катерина, 87. Іван Коваль, 88. Гафія Коваль, 89. Юрко Василишин.

*

Порівнавши підписи на повищій декларації повороту з евангелизму до гр.-кат. Церкви, внесеній до пов. староства в Надвірній зі списом зареєстрованих урядово евангеликів, стверджую, що всі бувші евангелики в Гаврилівці за виїмком 5-ох, що в міжчасі померли, вернулись до гр.-кат. Церкви.

Василь Червінський.

Як відбулося страчення Ван дер Любе.

ЛЯЙПЦІҐ, 10. І. ПАТ. Вчора пізним вечором повідомили Ван дер Любе, що президент Гінденбурґ відмовився помилувати його. Засуджений вислухав цього з такою самою рівнодушністю, яка була його прикметою підчас усього процесу. На запит, чи бажає релігійної потіхи, Любе не відповів ні словом.

Нині вранці збудили його в год. 6., оголили, а опісля вивели на тюремне подвіря. При екзекуції був присутній державний надпрокуратор Вернер, предсідник трибуналу Бінґер, три судді найвищого суду та представники преси. При відчитуванні сентенції присуду Ван дер Любе не виявляв ніякого схвилювання. Коли його спитали, чи хоче дати якісь вияснення, похилив голову та безвільно пішов за катом на шафот. Присутній при цьому священик відмовив молитви. Екзекуція тревала 30 секунд. Переведені вчора вечором лікарські оглядини виказали, що Ван дер Любе умово здоров.

ЕВАКУАЦІЯ ПЕРЕД ЧЕРВОНОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ.

ШАНГАЙ, 10. І. ПАТ. 19-та армія евакувала Амой, яке найшлося перед небезпекою окупації червоними військами. Та нині рано висадили на сушу моряків, які мають заняти місто. В Амой є чимало чужинців.

—o—

СВЯТОЧНІ І НОВОРІЧНІ ПОБАЖАННЯ.

„Христос раждається“ та щасливого Нового Року бажає Рідні, Приятелям і Знайомим — *о. Омелян Горчинський і Рідня. Львів.*

Нашим Кооперативам і усім Прихильникам Школам щирі побажання з нової домівки шле *Українська Торговельна Школа у Львові, вул. Хшановської 9.*

Всім знайомим щасливого Нового Року *Інж. Назар Гнатюк з родиною, Прага.*

Всім Вп. Товаришам з Укр. Січ. Стрільців, Вп. П-ву Меценас. Волод. Ґіліцівським, о. К. Гасько-ві в Ярославі та Вп. П-ву інж. Авт. Лісьkевичам у Львові оцією дорогою складаю щиросердечні святочні та новорічні побажання. — *Бельсько. Іван Мельник.*

Веселих Свят і щасливого Нового Року бажають Рідні і знайомим *Неоніла і д-р Михайло Терлецькі з ріднею, Львів.*

—o—

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16, II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 31-10

— **Папучі — пантофлі** — берлячі — фільцові чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС“ вул. Собеського 9 (давніше Вроновська). 22/33 1-10

— **А. Н. У. М. Асоціяція Незалежних Українських Мистців подарувало на добродійні цілі чотири образи,** а то мистців: Музикової, Ковжуна, Осінчука й Гординського, за що сердечно дякує **д-р Степан Федак.**

— **Українцям в Люблині й околиці до відома.** Співана Служба Божа гр.-кат. обряду відправиться в Люблині в церкві св. Йосафата, вул. Зелена, в неділю 14. січня ц. р. в год. 12. вполудне. На будуче наші богослуження будуть відправлятися в міру спроможности в першу неділю кожного місяця.

— **На карти Рідної Школи, звільняючі від алькогольних напитків з нагоди Різдва Христового,** зложили отсі Вп. громадяни(ки) в зол.: зі **Львова:** по 5: пос. Великанович Дм. і Мельник Михайло; з **Калуша:** по 2 зол.: Бачинський Адам, д-р Сохацький Іван, д-р Дозорський Ярослав, д-р Коритовський Тарас, д-р Воробець Михайло, Строніцький Михайло, дир. Курдидик Онуфрій, о. Тисовський Володимир, Бариш Тимотей, дир. Мигович Петро, Загаєвич Степан, Мосора Мирон, Рубчак Андрій, Пігуляк Ізидор, Чорпітова Степанія, Рубчак Марія, Троць Кость, Тарановський Михайло; зі **Сянока:** по 2 зол.: Голейко Іван, Політило Теодор, д-р Каранович Володимир, Флюнт Іван, Белей Іван, д-р Бажалук Микола, д-р Коковський Франц, Шулякевич Вол., Хлопік Мих., д-р Ванчицький Степан, Чайківський Вол., о. Константинович Омелян, Цар Михайло: 1 зол.: о. Венгринович Степан. — Хто черговий?

— **Музей Визвольної Боротьби України.** Фотографічні колекції Музею мають дуже багатий і ріжномаїтний матеріял та безнастанно збільшуються. Основу їх творять численні альбоми фотографій з життя українського війська (зі світової та визвольної війни), а також з життя академічного і громадсько-політичного, головно на еміграції. У своїх фотографічних колекціях Музей збирає все, що вяжеться з українським життям: світлини й неґативи окремих осіб, груп, засідань, академій, мистецьких творів, будівель, памятників, плянів, документів і т. д. Жертводавців просять додавати до світлин описи сфотографованих річей. За останній рік фотографічні колекції Музею дуже поповнилися, особливо завдяки пожертвам львівського фотографа Л. Янушевича. Цінним придбанням є серія фотографій з пацифікації в Галичині 1930 р., одержана від Редакції часопису „Розбудова Нації“ та від д-ра В. Кушніра. Окремо комплетується дипльоматичний відділ цієї колекції (фотографії дипльоматичних діячів, місій, конференцій і т. д.).

— **Хто виграв на льотерії?** В третім дні тягнення IV. кл. 28 державної льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 66803. 5.000 зол. на ч. 21287, 47492, 105908, 109374. 5.000 зол. на ч. 12712, 21791, 61906, 72350, 99401, 120470, 151358. 2.000 зол. на ч. 20512, 30496, 39934, 48754 49814, 64529, 65152, 71593, 83212, 84195, 80607, 89529, 111057, 111402, 118810, 131583, 141710, 154288, 157555. 2.000 зол. на ч. 16424, 28423, 36142, 53868, 61228, 63621, 63963, 68291, 108715, 112027, 114271, 115437, 128995, 136472, 146509, 152480, 157659, 163214, 164646. 1.000 зол. на ч. 7854, 8325, 8451, 9629, 10803, 221313, 25072, 25127, 26721, 37710, 39748, 46129, 57460, 63036, 64568, 71079, 89481, 94759, 94931, 97936, 98163, 1120182, 112598, 120810, 130036, 130858, 153013, 155457. 1.000 зол. на ч. 6870, 14365, 22654, 22699, 34195, 37617, 39710, 41229, 45517, 48100, 49324, 50951, 55103, 64202, 66452, 76208, 77036, 83913, 85247, 92771, 93981, 94847, 95652, 107180, 111113, 114592, 117476, 122100, 130005, 134496, 152212, 153698, 169688, 169767, 169985.

— **Легкий спосіб дістати пиво.** До магазину бровару „Окоцім“ при вул. Татарській у Львові заїхав возом якийсь ошуканець і взяв 10 бочок ясного пива і 80 фляшок темного пива загальної вартости 520 зол. Пиво взяв на основі сфальшованого замовлення, на якім була печатка маґістрату м. Львова. Замовлення було призначене для Католицького Дому, однак тут сказали, що по пиво не посилали нікого. За спритним ошуканцем глядає поліція.

— **Арештування.** Польські джерела повідомляють, що львівська поліція веде слідство в справі нападу біля Преображенської церкви на Степана Гриневича. Коли люди виходили з церкви, кількох молодих людей кинулося на Гриневича та зі словами „Бий конфідента!“ побили його. Два поліційні аґенти арештували при тому Мир. Білика, прив. службовця, Евгена Кошка, робітника, Романа Беркача, студ. унів., Романа Сливку, абсольв. філ. та Яр. Никитовича, гарбаря.

— **Вбитий поліцаєм.** Дня 5. І. ц. р. застрілив командант поліції в Ляцькім Вел. пов. Золочів 21-літного хлопця Степана Жмурка. Судової секції не було, убитого похоронено в суботу при великому здвизі народа і з дооколичних сіл. Грала орхестра з Ляцька і Вільшаниці. Покійний був ідейним хлопцем та одним з перших рухливих громадян в селі. Належав також до орхестри, яка в тому селі дуже гарно розвивається. Всі його любили, тому і його смерть викликала загальну жалобу. Судове слідство вияснить ближче причину цього страшного факту.

— **Загадочний злочин.** На Стефана Кота, що вертав саньми до дому, напав хтось коло Корсова пов. Броди і вдарив його кілька разів сокирою в голову, кладучи трупом на місці. Опісля душогуб завіз трупа на санях до недалекого ставу і втопив разом зі саньми і кіньми. За душогубом глядає поліція.

— **Бандитизм.** На подвіря Мартина Сороки у Вільці Пелкинській пов. Ярослав дісталися в ночі злодії. Тому що почав брехати ланцюховий пес, Сорока вийшов із хати і стрінувся з опришками, які стріляли до нього з кріса, раняча в черево. Тяжко раненого відставлено до шпиталю в Ярославі, де він помер. Напасники й душогуби пропали без сліду.

— **Катастрофа з гранатою.** В селі Михалевичах пов. Рудки добули діти з ріки Вишні ручну ґранату і спричинили експльозію, якої наслідки були страшні. 16-літнього Волод. Філя ранило в лице, груди і руки, його 6-літного бра-

ВІДГУКИ ДНЯ.

Святочний день.

Цілий рік заходять до хати сірі будні. Один за одним, один за одним. Входять, сідають за стіл і заводять з вами балачку. Коби хоч раз про щось іншого, а то все про те саме: кріза, довги, податки, видатки і датки. Час до часу впаде слово про воєнні хмари, але без блиску в очах, без надії на повоєнну погоду. Навіть як усміхнуться коли до вас, то той усміх блідий, вимушений, без сердечного тепла.

Але ось заходить за ваше подвіря — святочний день...

Чуєте його ходу від воріт, чуєте як стає під вікном і торохкає в шибку.

— Чи можна зайти?

Радієте, що врешті буде з ким порозмовляти про щось відраднішого, що хтось розважить вас. Мерщій виганяєте непрошених гостей з хати і —

— Будь ласка, святочний дне, заходьте.

Входить. Веселе обличчя, всміхнені очі. Обтрушує з чобіт сніг, скидає кожух і сідає за стіл.

Ви присідаєтесь біля нього і припрошуєте:

— Може горівочки?! Домашньої роботи, овочева наливка. Може рибку?! Коропа, линця, смаженої, студженої, на жидівсько?!

Святочний день не дає себе довго просити і цього і того і тамтого — покушає, попробує, а то й попоість.

Закусить тортом, цмокне язиком, обітре вуса, а ви цілі в слух перемінюєтесь. Аж тепер піде розмова, точніше беручи, розповідь. Бо ви хочете тільки слухати, слухати й слухати.

Врешті святочний день відсапне і до вас:

— Як живете?

— Дякую. Як усі тягну біду і кінця не видно.

— Так, так! — зітхне святочний день. — Біда всіх присіла. А як ви з довгами?

— Як усі. В однім місці беру, в другім латаю.

— Так, так... І уявіть собі, що нема познак на ліпше...

Тепер на відміну зітхаєте ви.

Розмова рветься, як злежала матерія.

Ви схиляєте голову, святочний день схиляє голову і в хаті тихо.

— Ну, бувайте здорові — каже гість. — Мушу ще бути в кількох місцях.

Прощаєте його ще більше радо, як витали.

Нехай собі йде, коли заховується так само, як будні!...

Галактіон Чіпка.

та Антона в груди й очи, а 11-літну сестру Розалію в ногу. Антона Філя відставили негайно до шпиталю в Рудках, де переведено операцію очей.

— **Львівська хроніка.** З канцелярії Натана Клявзнера при вул. Шпитальній вкрадено мужеське футро вартости 2.000 зол. — При вул. Підзамче 21-літній Франц Померсбах стріляв до свого батька столяря, тому що не хотів давати йому грошей на гулянки. Поліція арештувала молодого Померсбаха. — На весіллі доньки Луки Старецького на Знесінні Стефан Кошулінський, капраль від артилерії, пострілив з револьвера в ногу 17-літну Станиславу Шукіл.

— **Краєва хроніка.** Біля залізничого двірця в Станиславові кинувся під потяг і згинув Франц Чарка, не могучи дати собі ради з довгами. — В Сколім згорів у ночі дім Б. Кліґера, причому жертвою пожежі впав склеп Ерцмана і мешкання адв. д-ра Роля. Шкоду обчисляють на 70.000 зол. — На дорозі між Кальним та Еміліввкою пов. Тернопіль замерз 25-літний Ян Юзвяк. — В Ольшині коло Корсова пов. Тернопіль убито Стефана Колоса. — Станиславівський суд засудив на два місяці Францішку Блягу (легку дівчину), за це, що в Хриплині на пляжі виступала зовсім наго. На питання судді, чому не надягла чого на себе, відповіла, що згубила медалі й відзнаки оборони Львова.

— **Ланцюх самогубств в обманницькій афері.** У Лодзі застрілився недавно інж. Ґерліч. Зателєграфував до жінки, що перебувала в Закопанім, щоби негайно вертала до дому, колиж жінка на 2-ий день приїхала, найшла свого чоловіка мертвого у постелі, а біля нього револьвер. Щойно з його смертю виявилося, що Ґерліч займався вже яких 20 літ обманницькими промисловими спекуляціями на величезну мірку та заробляв і тратив міліони, заганяючи до могили цілий ряд своїх противників і співробітників. Ще перед війною, наслідком штучно викликаної знижки на біржі, закупив більшість акцій в акц. Т-ві „Боруха“ з Зґєржу, заснованім для експльоатації нововинайденого чорного барвника. Після того усунув з фабрики її основника, винахідника барвника, інж. Гордлічку; підчас розмови з Ґерлічем Гордлічек помер на атаку серця. За часів німецької окупації в б. Конґресівці „викупив“ від німців ріжні електричні станції та перепродав їх — бельгійцям. Пустив в рух фальшиві акції при несвідомій помочі свого засерба Козловського; довідавшись про це — Козловський застрілився. Продає свої ґрунта під електричну залізницю Варшава-Гродзіск та намовляє заанґажувати туди свої капітали лодзького фінансіста і свого спільника Темпеля; коли підприємство показалося нежиттєве і дефіцитове — Темпель відібрав собі життя. Черговою його жертвою є директор електричного Т-ва „Сила і світло“ інж. Ґайчак, якого власником є Ґерліч. Ґайчак застрілився, але залишив листи з ревеляціями про махінації свого шефа. Саме будучи на його похороні у Варшаві інж. Ґерліч довідався про істнування тих листів і побачив кінець своєї карієри: повернувши до Лодзі — пустив собі кулю в лоб. Польські часописи порівнюють розмах обманницьких операцій Ґерліча з аферою Івара Кройґера.

— **Ріжні вістки.** У віденській санаторії для умово хорих помер у 57 році життя Ґеорґ Ротшільд, брат барона Люіса, шефа віденського дому Ротшільдів. — На озері Штафельзе коло баварської місцевости Мурнар затонув самохід фільмового товариства Фокс, що мав на леді робити знимки з німецького олімпійського тренінгу. Шофер уратувався, вискочивши крізь вікно.

— **Чи новий засіб проти плямистого тифу?** Всеукраїнський Бактеріольоґічний Інститут Мечнікова у Харкові повідомляє, що його дослідникам удалось найти новий засіб проти плямистого тифу, що дав уже добрі наслідки.

— **Найбільший часопис у Радянському Союзі.** „Крестянская Газета“, що виходить у Москві дійшла до накладу 3 міл. 300.000 примірників. Крім головної редакції у Москві має вона 45 мандрівних редакцій і 15.000 сільських дописувачів (селькорів). Часопис істнує 10 літ.

—**Катедрі св. Павла грозить руїна!** Як відомо, одною з найвеличавіших святинь на світі є катедра св. Павла в Льондоні. Цій катедрі грозить повна руїна; виявилося, що ледви на 3 м. під фундаментами святині находиться підземне озеро, яке підплило туди вже після викінчення будови. Дуже точні досліди дали обрахунок, що на кожному загроженому квадратовому центиметрові спочиває тягар 2 і пів тони будівельного матеріялу. Головна небезпека в тому, що катедра находиться у серці Льондону, в якому вічно треба переводити всякі підземні інсталяції і де панує шалений рух, що днем і нічю потрясає мурами. В найближчому часі має вийти окремий державний закон про охорону катедри св. Павла, в якому м. ін. будуть заборонені всі підземні роботи в околиці катедри та в звязку з яким буде пересунена підземна залізниця.

— **Міжнародній турній шахістів** у Гастінґсі скінчився перемогою молодого чеха Фльора, що вигравав уже турнії в останніх двох роках. Світовий шаховий мистець Альохін займе з угорським шахістом Ліліенталем друге місце, хоч не програв ні разу, а зате пять разів ремісував.

— **Літак пропав у північній Канаді.** 20. грудня м. р. виїхав з Мусон, останньої на півночі канадійської залізничої стації, літак у напрямі Форту Гаррісон. На літаку були чотири особи. Досі нема ніякої звістки про його долю.

— **Чи походження міліярдера Загарофа буде розяснене?** В одній французькій палаті у затишному кутку лежить від довшого часу недужий 80-кілька літній міжнародній міліярдер Безіль Загароф. Досі ніхто не знає з певністю його справжнього походження. Він дійшов до міліонів в Америці й Анґлії як доставець амуніції, має титул анґлійського „сера“ й живе здебільша у Франції. У анґлійському суді у Мідльсекс зголосив претенсії до спадщини по ньому натуралізований анґлієць, жид з походження Хаім Захароф, який доказує документами, що він дійсний син Безіля — міліярдера. Б. Загароф уродився — доказує він — у 1849 р на Литві, звався Мендель Захар і оженився у 1869 р. у Вількоміжі з Хаєю Елькою Каролінською, потім оженився вдруге. Хаім Захароф твердить, що від 1911 писав до батька постійно, але не діставав відповідей. Він домагається аналізи крови, яка зможе устійнити, чи каже правду.

— **У підбігунових кригах.** Російське радіо повідомляє, що у пристані Полярная добилося радянське судно до норвеського пароплаву „Гавґлянд“, що в листопаді 1933 р. сів на мілину на західнім побережі від Мурманська. Люди з того пароплаву встигли тоді втекти. Рушити з місця пароплав було дуже важко з огляду на густу мряку і 40 ст. Цельзія. „Гавґлянд“ направлять у пристані Полярная.

— **Сполювали морського вужа.** Від довшого часу часописи розписуються про якусь невідому потвору, що появилася в озері в Шотляндії. Та тієї потвори досі не пощастило не то зловити, чи вполювати, а навіть відфотографувати. Зате на Сицилії пощастило вполювати якусь передпотову потвору. Побачив цю потвору селянин біля села Пантоно. Сімох стрільців вибралося після того в високих ґумових чоботях, бо околиця дуже багниста. Застрілили потвору, як спочивала після їди. Потвора ця, то дивне сотворіння досі невідоме: велитенський плазун, вкритий твердим панцирем із луски. До якої родини належить і відки взявся на Сицилії, невідомо. Цікаве, що ще 50 літ тому населення оповідало собі байки про потвори, звані „кольові“, яких опис згоджується з виглядом упольованої тепер потвори.

— **Розвязали студентські комітети.** Ректори університетів у Дебрецині, Сеґеді та Фінфкірхені розвязали студентські комітети, які взивали студентів не записуватися на новий семестр, поки не візьмуть під увагу домагань академічної молоді.

— **Після операції — довкола світа.** Відомий начальник скавтів льорд Баден-Повель перейшов успішно операцію. В шпиталі остане з 6 тижнів, потім вибереться в мандрівку довкола світа, хоч йому вже 77 літ.

— **„Пророцтва“ мадам Сильвії.** Живе в Берліні „ясновидюча“ суперниця паризької мадам де Теб, мадам Сильвія. Вона то „випророкувала“, що вбють арх. Франца Фердинанда і що наслідком того вибухне світова війна (так бодай вона нині заявляє!). Кілька днів тому перед запрошеними представниками преси виголосила вона „пророче експозе“ на тему будучности світа. Її заповідь ще більш таємнича, ніж промови міністрів закорд. справ. Остання війна — казала вона — фальшиво називається світовою. Світова війна вибухне, але точного терміну сказати не можна: за рік — два — три. Почнеться історія в 1935 році війною між Совітами і Японією, при чому Совітам буде погано поводитись. Хвилі розбурханого океану докотяться аж до Німеччини, після чого— казала мадам Сильвія — „нічого не бачу“. Словом — робити пророцтва не така велика штука.

— **Опера в Льондоні перед катастрофою** Одному з найславніших у світі оперових театрів „Ковент Ґарден“ у Льондоні грозить повний крах: і будинок валиться і дефіцит унеможливлює дальше ведення театру. Вістка про це схвилювала анґлійське громадянство, горде на „Ковент Ґарден“, з яким рівнятися може хіба медіолянська „Ля Скаля“, „Метрополітен Опера“ в Нюйорку та державні опери в Берліні і Відні. Повстало окреме товариство, яке збирає фонди на перебудову театру і запевнення йому екзистенції. Власник ґрунту, на якому стоїть будинок театру, зрікся комірного, леді Кунард дала на ремонт величезну суму. Новим директором опери має стати славний диригент Тома Бічем, який вводить реформи, що всі опери мусять бути співані виключно по анґлійськи та без співучасти чужинецьких гостей.

—o—

З театру.

МОЛОДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР „ЗАГРАВА“: *„ЗЕМЛЯ“*, інсценізація творів *В. Стефаника*. (Саля Театру Ріжнородностей.)

Наш побутовий репертуар вимирає, новий інтеліґентський ще не народився. Ось одна з причин, чому режисери, не маючи пєс, мусять інсценізувати новелі й повісти. Смілива спроба з нарисами Стефаника випала вдатно, подекуди й майстерно. Авдиторія відчула на салі подих чистої поезії, почула голоси живих людей, не манекінів, що тиняються по ріжних наших патріотичних виловищах.

Режисер „Заграви“ В. Блавацький вибрав для сцени 6 Стефаникових нарисів; готові діяльоґи в них стали текстом дії, рефлексії і лірику автора вклав в уста пяти артистів, що стояли по боках завіси, наче грецький хор, або японський речитатив. Цей недраматичний текст розбив режисер на пять голосів (точніше: чотири), щоб той самий голос не робив декламації надто одноманітною. Прольоґ-декламація „Мого слова“ не дає повного вражіння Стефаникової поезії; вона потребує таки великого артиста, що зумів би кожний образ і кожну зміну настрою передати іншим засобом, а головно індивідуально їх перетворити. А так мали ми тільки пересічну шкільну декламацію.

Щаслива думка переділити сцену надвоє оживляє одноманітний тон поетової меляхнолії; декорації Боровика дозволяють очам спочити то за клаптику неба, то на кількох предметах сіль-

ської хати. Перші три картини „Вона-Земля“, „Сини“ та „Марія“ роблять сильне враження своєю драматичною динамікою. Блавацький у „Синах“ дає гарну креацію, — всі інші не заслужують враження, дарма, що неодна фраза, неодин жест уже не селянські, зінтелігентщені, тим менше характеристичні для героїв Стефаникового світа.

Черга поодиноких картин розкладена так, що після трагічних ідуть погідніші. „Злодій“ це вже справжня драматична картина; „Побожна“ — жива комічна сценка. Як мужики голяться, жартують і фільософують почи, про це тільки Стефаник уміє оповісти так коротко і з таким мелянхолійним гумором.

Інсценізація зроблена з повним пієтизмом для великого письменника таки надто по невільничому тримається тексту, коли до реалістичних картин додає „хорові“ пояснення і так зайві. Ці ліричні місця необхідно перетворювати на саму акцію: лірика і драматична дія — два протилежні бігуни. Їх сполука часто кінчиться механічним приклеюванням нестійких частин. Те, що око читача над книжкою схоплює в кількох хвилинах, на сцені не може тягтись епічною ходою. Окліки захоплення і розпуки, прокльони і присяги мусять бути вязкі, наче слова телеграми.

Назагал уся вистава зробила якнайкраще враження і не томила довжиною. Вона випала б іще краще, якби всі ролі були обставлені більшими артистами. Сердюкова, Цінкова, Паздрій були дуже добрі.

Публика зовсім непотрібно встала і простояла підчас пісні Шевченкового „Заповіту“; театр лишається театром. Виходило би, що коли на сцені актори клякають перед святими образами і моляться, публика теж повинна клякати.

м. р.

‡ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дня 6. І. 1934 (Святий Вечір) умер у львівській лічниці **Стефан Кебуз**, проф. держ. гімн. в Бродах, б. проф. укр. прив. гімн. в Перемишлі та в Яворові. В році 1915 попав в російський полон. У рр. 1917—20 брав участь в наших визвольних змаганнях. Воєнні злидні і невідрадні сучасні відносини загнали його передчасно в молодому віці (38 літ) у могилу. В. П. П.

Спорт.

Україна-Гасмонея.

Гаківкові змагання за мистецтво А. кляси, відбудуться в четвер 11/I в год. 7·30. при вул. Педлинській

Лещетарські змагання.

Дня 13 ц. м. відбудуться в Коломиї перші лещатарські змагання за мистецтво Покуття з перехідною нагородою в таких конкуренціях:

Біг на 16 км. для чоловіків,
Біг на 8 км. для сеніорів,
Біг на 3 км. для жінок.

Змагання починаються в год. 10. Старт в Оскресінцях. В день змагань збірка змагунів коло д-ра Ганьківського (вул. Нова 1) в год 9·30

Льосування відбудеться перед стартом. Число змагунів треба подати найпізніше до 12 ц. м. на адресу: Петро Микитюк, „Маслосоюз“, вул. Костюшка. Позамісцевим змагунам запевнений нічліг.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 11. I. год. 7.30 веч. „Іван Крюгер“.

Пятниця, 12. I. год. 7.30 веч. „Іван Крюгер“.

Театр Ріжнородностей.

Середа, 10. I. год. 7.30 веч. „Фотель 47“.

Пятниця, 12. I. год. 7.30 веч. „Фотель 47“.

Кіна.

АДРІЯ: „Зунгу“.

АПОЛЬО: „Пять хвилин перед шлюбом“.

АТЛЯНТІК: „Ґраф Заров“.

ВАНДА: „Конгоріля“, „Вязень з Квенчн“.

КАСІНО: „Обід в 8-ій“.

КОЛІСЕЙ: „Прощання зі зброєю“; ревія „Карнавалове божевілля“.

КОПЕРНИК: „Бунт молоді“.

МАРУСЕНЬКА: „Бунт молоді“.

МІРАЖ: „Дика дівчина“ (Клара Бов).

МУЗА: „Остання цариця“.

ПАЛЯС: „Прокуратор Алісія Гори“.

ПАН: „Ревізор“ (Власта Буріян) і ревія.

ПАСАЖ: „Білий вожд“, „Князеві любощі“.

ХИМЕРА: „Божевільна ніч у Зоо“.

СТИЛЕВЕ: „Мусиш бути моєю“ та ревія „Шпиталь гумору.

УТІХА: „Арсен Люпен“ і ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 11. січня 1934.

Відень (517,2) 17.15 Солісти, 18.55 Арії та пісні, 22.00 Концерт; **Братислава** (279,3) 16.00 Концерт, 18.00 Чеські пісні; **Прага** (488,6) 22.25 Концерт творів Сметани; **Париж** (1725) 21.00 Камеральна музика; **Білгород** (430,4) 17.00, 20.00, 21.30 Спів; **Берлін** (419) 22.05 Веселий вечір; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 20.00 Німецько-шведський концерт; **Ляйпціґ** (389,6) 21.20 Весела оп. музика; **Мінхен** (533) 22.50 Концерт; **Бреслав** (325) 17.50 Вок. pecitaль; **Букарешт** (394,2) 19.35 Опера; **Будапешт** (550,5) 20.00 Спів. циг. орхестра; **Рим** (441,2) 17.00 Інстр.-вок. концерт, 20.40 Сучасна музика.

Пятниця, 12. січня 1934.

Відень (517,2) 12·00 Концерт, 17·05 Вокальний ресітадь, **Братислава** (279,3) 20·05 Симф. Концерт, **Прага** (488,6) 19·30 „Кавалір срібної рожі“ оп. Р. Штравса, **Копенгаґен** (288,2) 20·25 „Коредко“ оп. Гартмана, **Париж** 1725) 21·00 „Гамлет“ оп. Томаса, **Ковно** (1935) 20·00 Спів, **Гайльсберг** (276,5) 17·00 Сучасні пісоньки, **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 9·00 Нар. пісоньки, **Мінхен** (533) 18·30 Патетична соната, **Букарешт** (394,2) 17·00, 18·15 Концерт, **Мілано** (331,5) 13·00 Скрипка, 17·10 Танк. музика, **Рим** (441.2) 13·00 Легка й танкова музика, 16·00 Тріо, 20·40 Інстр.-вок. концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 11. січня 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція; 12.05 Танці (грамофон); 12.33 „Дон Хуан“ Р. Штравса, „Ніч на Лисій Горі“ Мусоргського (грамофон); 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Сальонова музика; 16.40 Відчит; 16.55 Спів (Ір. Барда, сопран) фортепян; 17.15 Фортепян на 4 руки; 17.50 Конгрес союзу славянських жінок у Білгороді; 18.00 Господарський відчит; 18.20 Авд. „Д-р Пшибрам“ Вінавера; 19.03 „Про тих, що значили перші шляхи світа за океаном“; 19.15 Всячина; 19.25 Відчит; 19.40 Сніговий комунікат; 19.43 Спортові вістки; 19.55 Сільва рерум; 20.00, 21.15 Легка музика, пісоньки; 21.00 Техн. скринька; 22.00 „Гостина в 1934 р.“; 22.15 Танкова музика; 23.05 Англійська танкова музика з грамофону.

Пятниця, 12. січня 1934.

7·00—7·55 Ранішна авдиція, 12·05, 12·33 Джезовий концерт, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Від балалайки до органів (грамофон), 16·40 Серед книжок, 16·50 Спів (Гупертова, сопран), 17·20 Скрипка 17·50 Стенографія, 18·00 Відчит: „Дитина упосліджена й дім“ 18·20 Легка музика, 18·45 Грамофон, 19·10 Всячина, 19·25 Фейлетон, 19·40 Спортові вістки, 19·45 Сніговий комунікат, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Муз. балачка, 20·00, 21·15 Симфонічний концерт, 21·00 Останні вірші Тувіма та Вежинського, 22·40 Оп. арії (Корнеллі, тенор), 23·05 Циганська музика.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·65 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 29·03, Париж 34·87, Берлін 211·50, Цюріх 172·37, Амстердам 357·75, Нюйорк кабель 5·69—5·70, Нюйорк чеки 5·69.

ЗБІЖЕ.

Ціни	парітас Підволочиська		парітас Львів	
Пшениця двір.	19·—	19·25	20·50	20·75
Пшениця збір.	17·50	16·75	18·75	19·—

Інші курси незмінені

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 10.I: масло —·— молоко, —·19, сметана —·70, яйця 6·60 6·80

Тенд. на молоко і сметану удержана, на яйця знижкова, на масло вичікуюча.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Початок науки 16.I в год. 8-мій. Дирекція Гімназії, Станиславів.

Замісць святочних побажань складають на Рідну Школу — Софія і Степан Щуровські — Бельсько зол. 10.

Українська Торговельна Школа перенеслася з вул. Корнятків 1 на вул **Хшановскої 9 II.** 925

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ТИЖДЕНЬ ФІРАНОК — тридільні від 5,60 зол., філе ручної роботи за безцін. Найвибагливіші моделі Crouchet, Brugges, Venice, Indanthren. — **ФРАЙЛІХ**, Сикстуська 21. 660 7—?

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, гобелінові отомани — 30, канапки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полеві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Лидого 6. 34/49 5—20

СТРІЛЕЦЬКІ ПІСНІ на мішаний або мужеський хор Ярославенка, 2 золоті випуск. 849 2—2

ГОДИННИК Твій зіпсутий? Дешево, скоро і солідно направить фірма Вэндер, Сикстуська 33. 822 з 2—3

ТРИКОТАРСТВО, ручне виучує кваліфікована інструкторка шести-тижнево 13.50 зол. Зголошення „**Celeriter**“, Сикстуська 32 871 2—2

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсман. Львів, Пасаж Гавсмана. 2/56 10-15

КОВНІРЕЦЬ будеш мати чистий, лише занеси до пральні ГОВИКОВИЧА, ДОМІНІКАНСЬКА 4. 816 9—10

ПИЙТЕ НАЙКРАЩИЙ ЧАЙ І КАВУ А. СЕРАФІНА, Львів — Сенкевича 5. 8—8

3 КІМНАТИ кухня, комфорт — Дунін-Борковських 9, до винайму. Дозорець пояснить. 902 2—3

ЛЕЩАТАРСЬКІ УБРАННЯ, найновіші крої, найліпша робота, найнижчі ціни. „ПАЛЮМ“, Гетьманська 22, побіч Промислового Музею. 13/47 13-?

НАЙДЕШЕВШЕ металеві ліжка, матраци, ковдри, коци подушки поручає МАҐАЗИН ПОСТЕЛІ В. ІЖИЦЬКОГО — ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 4. 39/50 4—6

НОВОРІЧНІ листівки та білети в прикрасами поручає у великім виборі Шафф, Трибунальска 16. 916

ХЛОПЦЯ, здорового і гарного до столярської практики прийму. Карабін, Львів, Хорущина 11. —2 918

ПРОДАМ мужеське футро, сальонові меблі, лампи Новий Світ 3 м. 2 1—1 923

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Звичайні Загальні Збори

Товариства „Міщанське Брацтво“ в Тернополі

відбудуться 20. січня у власній салі, год. 12. в пол. з порядком нарад;

1. Відкриття Заг. Зборів,
2. Звіт виділу з діяльности,
3. Звіт касовий і контрольної комісії,
4. Вибір навого виділу,
5. Зміна статуту,
6. Внески і запити.

ЗА ВИДІЛ:

А. Фалендиш, голова. — **Сай Василь**, секретар.

VII. Загальні Збори

Союза українських власників реальностей у Львові

відбудуться в неділю, дня 21. січня 1934 року, в годині 12. рано в домівці Товариства Купців в Ринку ч. 10. II. поверх.

Порядок Зборів:

1. Отворення Зборів,
2. Відчитання протоколу з попередних Заг. Зборів,
3. Звіт секретаря,
4. Звіт скарбника,
5. Звіт провірної Комісії,
6. Вибір голови, членів Виділу, їх заступників і мирового Суду,
7. Внесення й запити —

ЗА ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ:

Юліян Русин, голова. — **І. Олексин**, секретар

Меблеві матерії, капи на ліжка і столи, накидки на отамани, фіранки, брокати на портієри, стори до вікон поручає найдешевше **Кічалес і Марґулес**, Львів, Сикстуська ч. 18. 5—5

Ширіть наш часопис!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках . „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція п. зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка	1/1	зол. 450·—
„ „	1/2	„ 250·—
„ „	1/4	„ 130·—
„ „	1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. — Видає Видавнича Спілка „Діло“. — З друкарні Вид. Спілки „Діло“ Львів Ринок 10